

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

alt af vor forreste autoritet på dette område, rigsantikvar, professor P. V. Glob, som har lagt dette sit syn til grund bl. a. i den erklæring, der omtales i lovforslagets bemærkninger. Vi har ikke i Danmark for mange mindesmærker, der på tilsvarende måde fortæller om en håndværkergruppes indsats.

Med hensyn til mulighederne for og omfanget af en kommende restaurering vil jeg gerne sige, at der er en sober tilrettelagt linje i de udgangspunkter og i de principper, som er indeholdt i lovforslaget og bemærkningerne hertil. I denne henseende finder jeg særlig grund til at fremhæve den af professoren i plantepatologi ved landbohøjskolen afgivne erklæring, hvori det bl. a. hedder, at det efter de stedfundne undersøgelser både er forsvarligt og uden betænkelighed at lade fregatten istandsætte inden for den her foreslåede mere begrænsede økonomiske ramme, som det rådgivende skibskonsulentfirma har anset for tilfredsstillende. Endelig bør der også peges på, at man adskillige steder i udlandet i disse år har taget lignende bevaringsopgaver op. Både i Amerika og i England er der eksempler på, hvor fint og med hvilket held sådanne opgaver kan gennemføres; jeg tænker herved særlig på restaureringen af linjeskibet „Victory“ og clipperen „Cutty Sark“.

Lovforslagets princip om midlernes tilvejebringelse forekommer mig særdeles velovervejet. Statens forpligtelser vil efter forslaget aldrig komme til at række videre end summen af de privat fremskaffede midler og naturalier, og den vil i intet tilfælde kunne overstige 1½ mill. kr. Arbejdet inden for de begrænsede rammer vil give yderligere erfaringer, og nye muligheder kan dukke frem. Om få år vil billedet omkring bevaringsspørgsmålet måske også kunne tegne sig ganske anderledes end nu. Der er i disse år en voldsom udvikling i gang på hele konserveringsområdet; nye metoder opdages, kemien inddrages yderligere i konserveringens tjeneste, og nye eksperimenter gøres. Mulighederne øges fra den ene dag til den anden.

Der er således en række vægtige argumenter, der vil kunne tale for den af forslagsstillerne foreslåede løsning af sagen. Det er klart, at alt dette må drøftes i det kommende folketingsudvalg. Jeg ville også

finde det meget ønskeligt, om udvalget i forbindelse med sit arbejde besluttede sig til selv at bese forholdene i Ebeltøft — og meget gerne med benyttelse af den bistand, som professoren i plantepatologi ved landbohøjskolen og andre eksperter vil kunne yde til sagens klaring.

Det er mit håb, at drøftelserne i tinget og i udvalget på sagligt grundlag må føre frem til et resultat, der har befolkningens flertal bag sig.

Til slut nævner jeg blot som en selvfølgelig ting, at ministeriet står til rådighed med alle de oplysninger, det måtte være i besiddelse af.

Birthe Wetlesen: Jeg vil begynde med at sige, at der er divergerende meninger i vor gruppe om dette lovforslag. Men én ting er der enighed om: bemærkningerne til forslaget giver udtryk for stor usikkerhed både med hensyn til forslagets økonomiske rækkevidde set på længere sigt og med hensyn til varigheden af den sikring af fregatten, som forslaget tilsigter.

Forslagsstillerne regner med, at den foreslåede restaurering vil kunne sikre fregatten i en periode på 25-50 år med en årlig vedligeholdelsesudgift på 100.000-200.000 kr. I 1928-30 blev der foretaget en hovedreparation af fregatten, og da regnede man med, at denne hovedreparation ville sikre skibet i 50 år, men denne beregning slog helt fejl, idet fregatten måtte lukkes på grund af råd allerede 20 år efter denne hovedreparation.

At forslagsstillerne selv er noget usikre, synes at fremgå af bemærkningerne om, at en istandsættelse og konservering af fregatten som foreslået vil kunne danne grundlag for en senere videreførelse af restaureringen, og man kan vel ikke udelukke den mulighed, at en senere videreførelse af restaureringen vil ske f. eks. efter forslag 1 til 6,5 mill. kr., som for øvrigt til den tid måske slet ikke kan holde.

Hvis staten først er økonomisk engageret som foreslået, kan de økonomiske konsekvenser for skatteyderne ad åre blive ret uoverskuelige; derfor må vi have nogle stærkere sandsynlighedsberegninger end de foreliggende, før vi kan tage endelig stilling til forslaget. Men det er vel sådanne beregninger og oplysninger, et kommende udvalg kan tilvejebringe; derfor ser vi gerne for-